

RAAP België - Rapport 583

Tolpoortstraat 102-104

Deinze

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek

Verslag van de Resultaten

Bureauonderzoek – 2020G89

Eke
2020

Colofon

Titel:

Tolpoortstraat 102-104 Deinze
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Verslag van de Resultaten
Bureauonderzoek – 2020G89

Status: Definitief

Datum: 16 juli 2020

Auteur: K. Van Quaethem

Kaartvervaardiging: K. Van Quaethem

Raaproject: Detol01

Erkend archeoloog (type 1): RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België, Begoniastraat 13, 9810 Eke

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BV
Begoniastraat 13; 9800 Eke
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België BV, 2020

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Samenvatting.....	3
1 Inleiding	4
1.1 Administratieve gegevens	4
1.2 Kader en aanleiding	6
1.2.1 Aanleiding	6
1.2.2 Geografische situering	6
1.2.3 Huidige situatie van het projectgebied.....	7
1.2.4 Juridische context	8
1.2.5 Geplande werken.....	9
1.3 Opzet en onderzoeksopdracht	13
1.3.1 Opdracht	13
1.3.2 Randvoorwaarden.....	13
1.4 Leeswijzer	14
2 Verslag van resultaten: bureauonderzoek (2020F89)	15
2.1 Beschrijvend gedeelte	15
2.1.1 Administratieve gegevens.....	15
2.1.2 Archeologische voorkennis.....	15
2.1.3 Onderzoeksopdracht	15
2.1.4 Beschrijving van de strategie & werkwijze van het bureauonderzoek.....	16
2.2 Resultaten.....	17
2.2.1 Aardkundige gegevens.....	17
2.2.2 Archeologische gegevens.....	21
2.2.3 Historische gegevens	25
2.2.4 Cartografische gegevens 19 ^{de} eeuw.....	30
2.3 Archeologisch verwachtingsmodel.....	34
2.4 Beantwoorden van de onderzoeksvragen.....	34
2.5 Assessment.....	35
3 Bibliografie.....	37
4 Bijlages.....	39
Bijlage 3: Geologisch en archeologisch kader	40
Bijlage 4: Figurenlijst	41

Samenvatting

RAAP België voerde een archeologisch vooronderzoek uit voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor de bouw van een meergezinswoning.

Het doel van dit onderzoek was na te gaan of er kans is op aanwezigheid van waardevolle archeologische resten. Hierbij zijn gegevens verzameld over de aardkundige, archeologische en historische context van het plangebied. Op basis daarvan werd een archeologische verwachting opgesteld, werd nagegaan wat de invloed is van de werken op het archeologisch erfgoed en welke maatregelen er dienen te worden genomen in functie van eventueel verder onderzoek.

Het projectgebied situeert zich in de archeologische zone van de stadskern van Deinze, aan de hoofdas van de stad. Het plangebied is daarbij buiten de stadsmuren gelegen, maar nog steeds in de verstedelijkte zone van Petegem-aan-de-Leie. Gezien de ligging van het plangebied in een archeologische zone van de stadskern van Deinze, aan de hoofdas van de stad en cartografische bronnen die wijzen op continue bewoning vanaf 17de eeuw, is een hoge archeologische verwachting aanwezig. Sporen uit de postmiddeleeuwen en late middeleeuwen kunnen zich daarbij direct onder de huidige bebouwing manifesteren, zowel in de vorm van muurresten en structuren als grondsporen. Aan de straatzijde worden bewoningsporen of -structuren verwacht, meer in het oosten van het plangebied achtererfstructuren. Ook is een hoge verwachting op sporen uit de volle middeleeuwen aanwezig, indien zijn niet vergraven zijn door sporen uit latere perioden. Sporen van voor de middeleeuwen kunnen ook aanwezig zijn. Wat steentijdartefactensites betreft is het projectgebied ook voor jager-verzamelaars zeer interessant gelegen, op een iets hoger gelegen deel (oeverwal of kronkelwaardrug) nabij de Leie. Ondanks de stedelijke context, is het niet uitgesloten dat ook steentijdartefactensites goed bewaard kunnen zijn.

De geplande werken houden de sloop van de bestaande bebouwing in, nadien wordt een meergezinswoning met 5 bouwlagen voorzien. Er worden geen ondergrondse niveaus voorzien. Rekening houdend met een buffer wordt het bodemarchief hoofdzakelijk bedreigd tot 50 of 75cm -mv, ter hoogte van een geplande liftput en zone met regenwaterputten en septische putten wordt het bodemarchief volledig bedreigd.

Op basis van het bureauonderzoek alleen kan geen duidelijkheid geschept worden over de aan- of afwezigheid van archeologische sites binnen de grenzen van het plangebied. Er is een hoog kennispotentieel aanwezig, specifiek wat de stadsontwikkeling van Deinze betreft, met de samengroeiende stadsdelen van Deinze en Petegem-aan-de-Leie. Hieruit volgt dat verder onderzoek noodzakelijk geacht wordt.

1 Inleiding

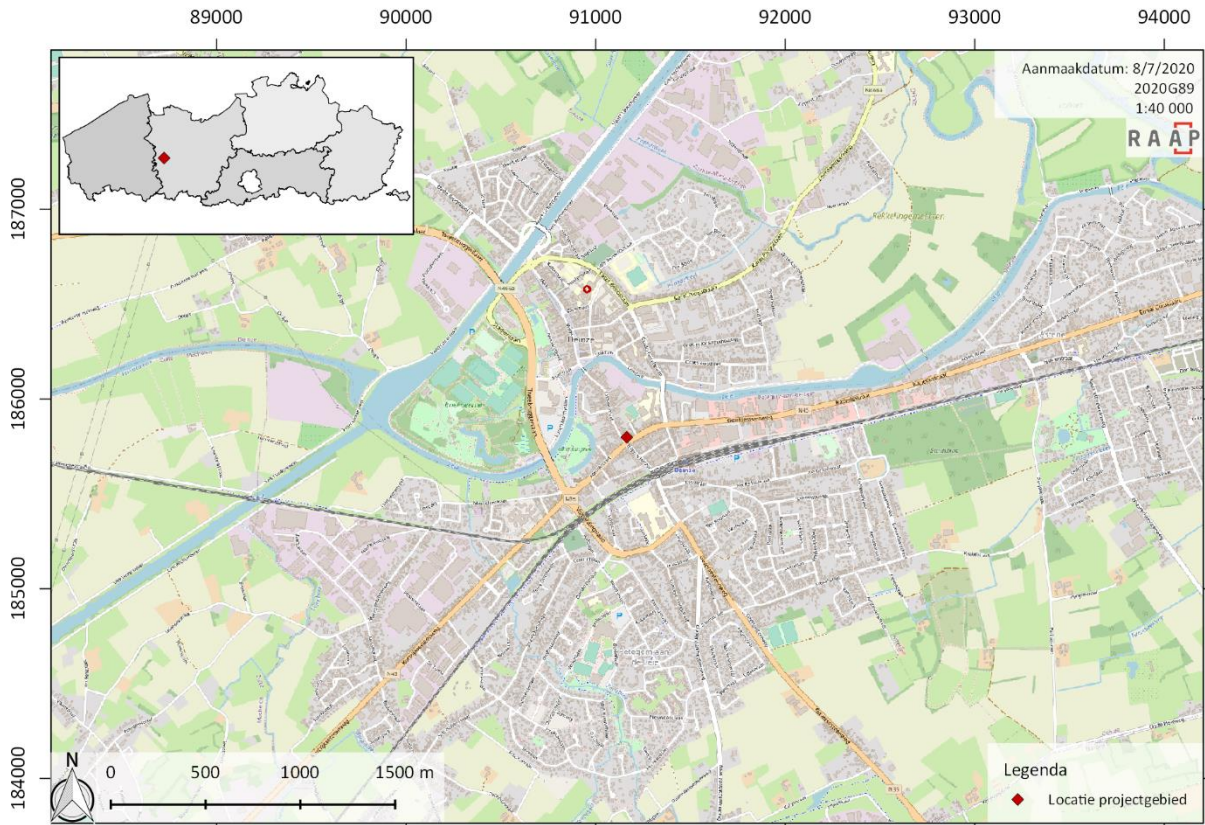
1.1 Administratieve gegevens

- *Projectcode agentschap Onroerend Erfgoed: 2020G89*
- *Voor elke fase van vooronderzoek is een projectcode bekomen bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Deze projectcode is op alle documenten van het vooronderzoek, registratie, verpakking van vondstenmateriaal en verpakking van stalen aangebracht.*

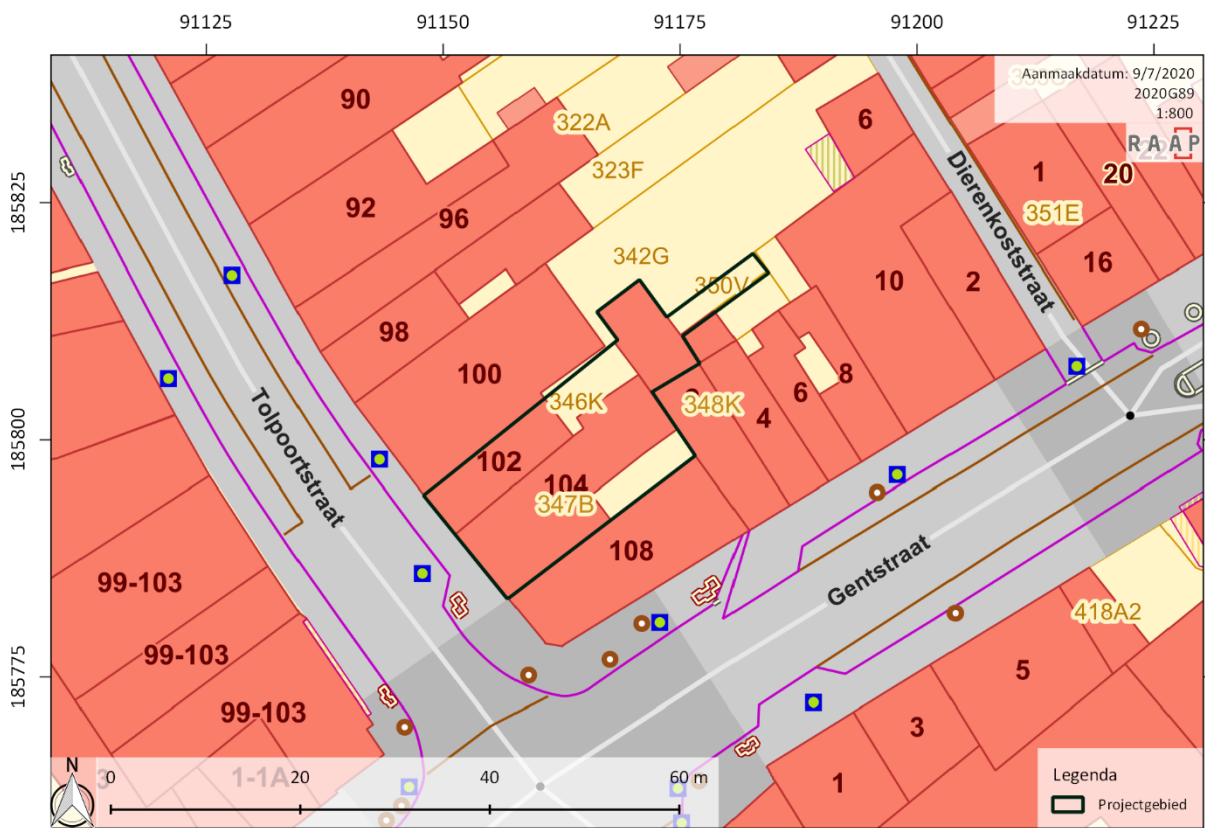
2020G89 Tolpoortstraat 102-104 bureauonderzoek

- *Onderzoekskader: opstellen van een archeologienota voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.*
- *Erkend archeoloog (type 1): RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)*
- *Naam plangebied en/of toponiem: Tolpoortstraat 102-104*
- *Adres: Tolpoortstraat 102-104*
- *Deelgemeente/Gemeente: Deinze*
- *Provincie: Oost-Vlaanderen*
- *Kadastrale gegevens: Deinze, Afdeling 1, Sectie B, percelen 346K, 347B, 348K (partim), 350V (partim)*
- *Oppervlakte betrokken percelen: 895m²*
- *Oppervlakte plangebied: ca. 455m²*
- *Oppervlakte geplande bodemingrepen: ca. 455m²*
- *Bounding box in Lambert-coördinaten (X/Y):*

<i>zuidwest:</i>	<i>X91147</i>	<i>Y185783</i>
<i>noordoost:</i>	<i>X91184</i>	<i>Y185819</i>

Figuur 1: Topografische kaart met projectie van het plangebied (bron: Openstreetmap).

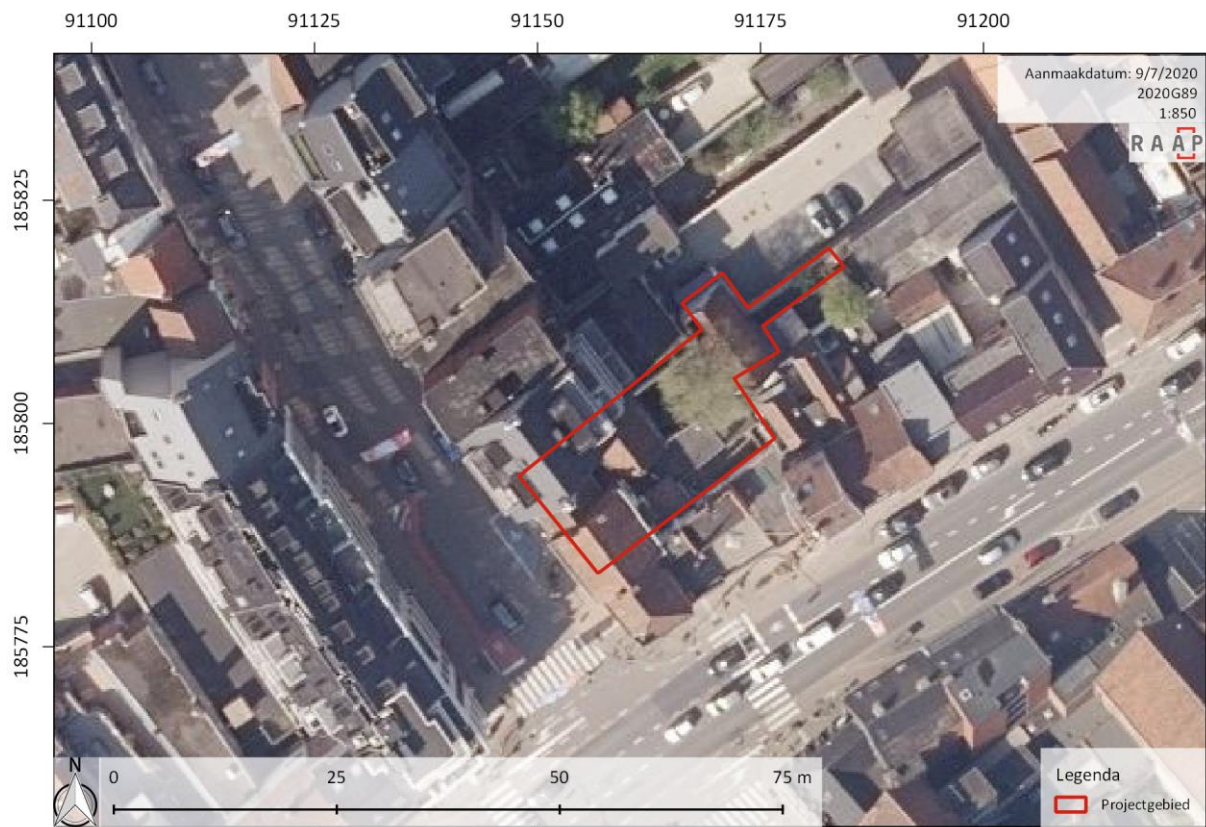
Figuur 2: Projectie van het plangebied op het kadaسترplan mét aanduiding van de perceelsnummers (bron: Groot-schalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV).

1.2.3 Huidige situatie van het projectgebied

Het projectgebied is heden grotendeels bebouwd, een klein deel is als stadstuin/koer ingericht. Binnen het plangebied is een rijhuis en meergezinswoning gelegen, met handelsruimte op de gelijkvloers. Het is niet bekend of de huidige woningen onderkelderd zijn.

Figuur 4: Zicht op 102 (links) en 104 (rechts) vanuit de Tolpoortstraat

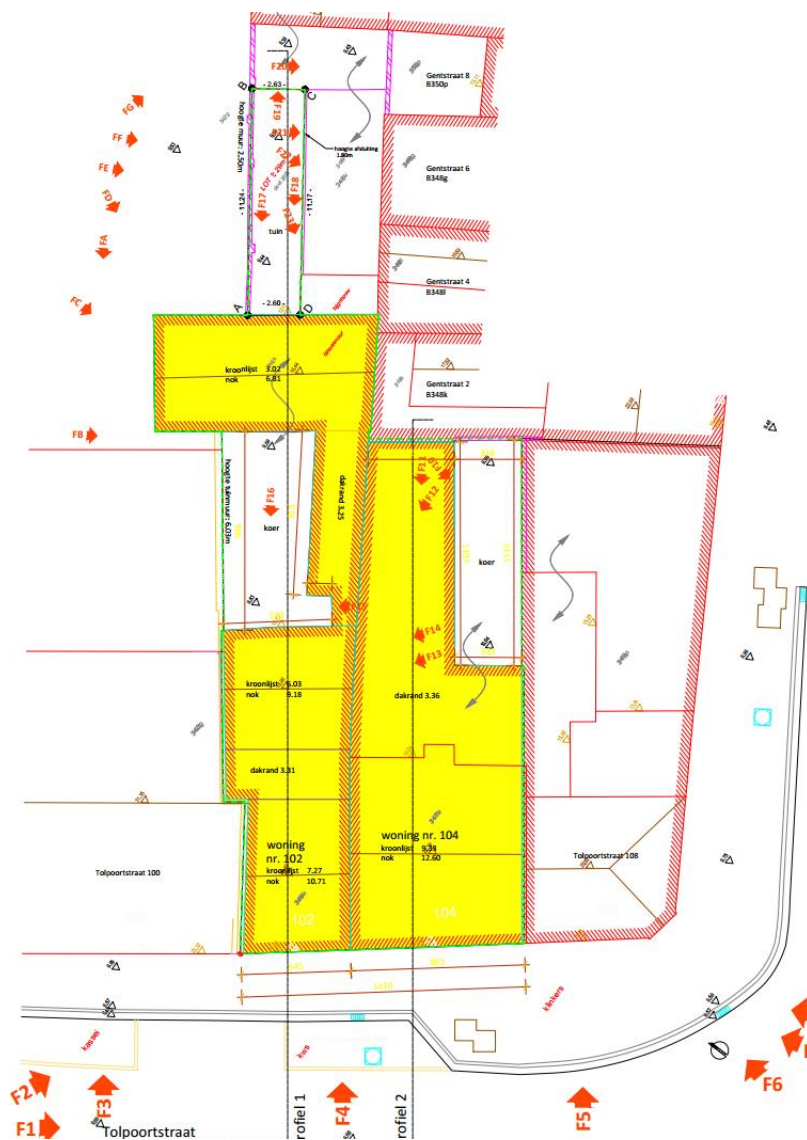

Figuur 5: Luchtfoto uit 2019 met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2018).

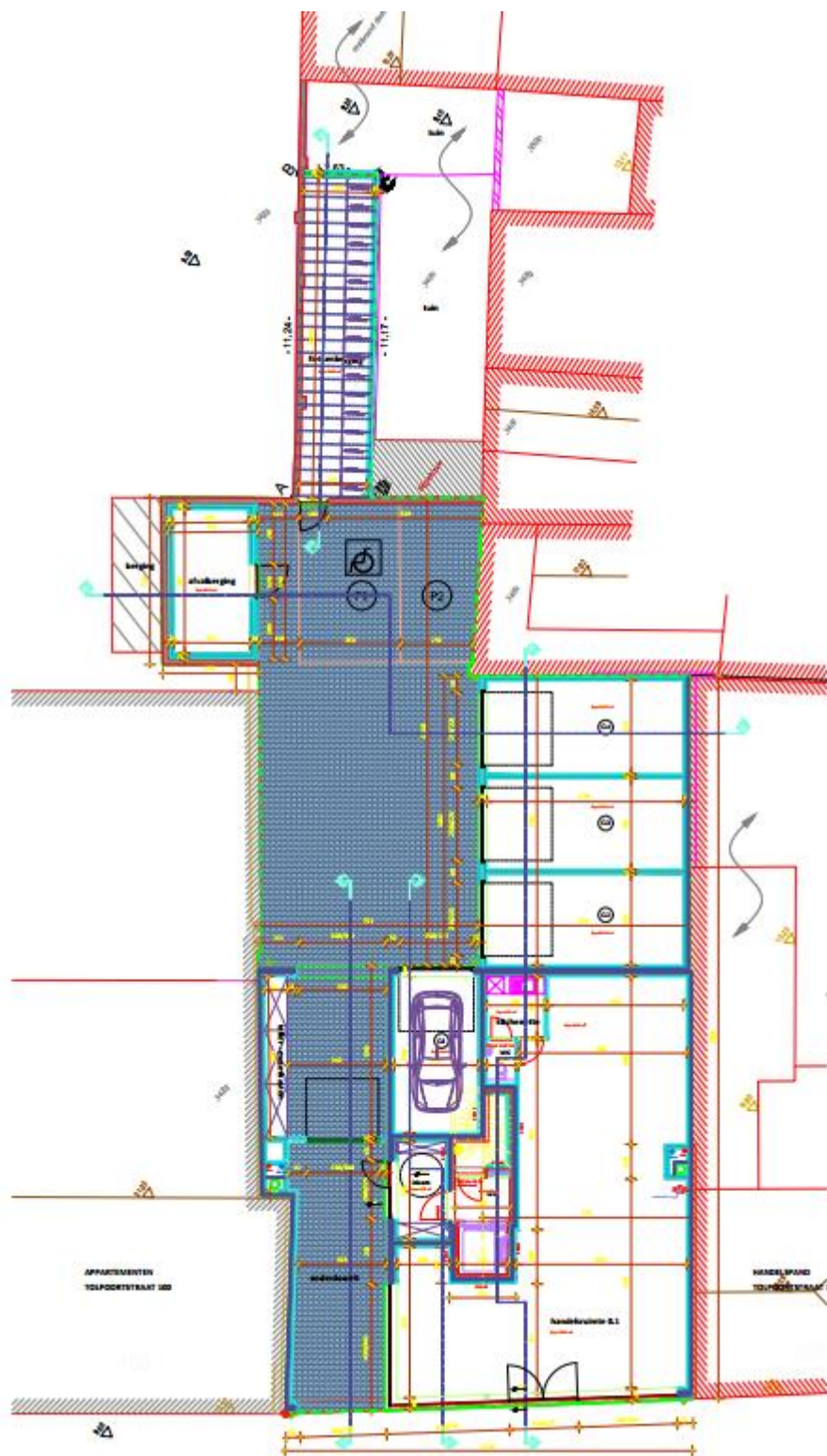
1.2.5 Geplande werken

In eerste instantie wordt de bestaande bebouwing gesloopt. Nadien wordt de realisatie gepland van een meergezinswoning met 5 bouwlagen. Op het gelijkvloers wordt een handelsruimte en doorrit naar twee parkeerplaatsen, vier garages (gelijkvloers) en een fietsenberging voorzien.

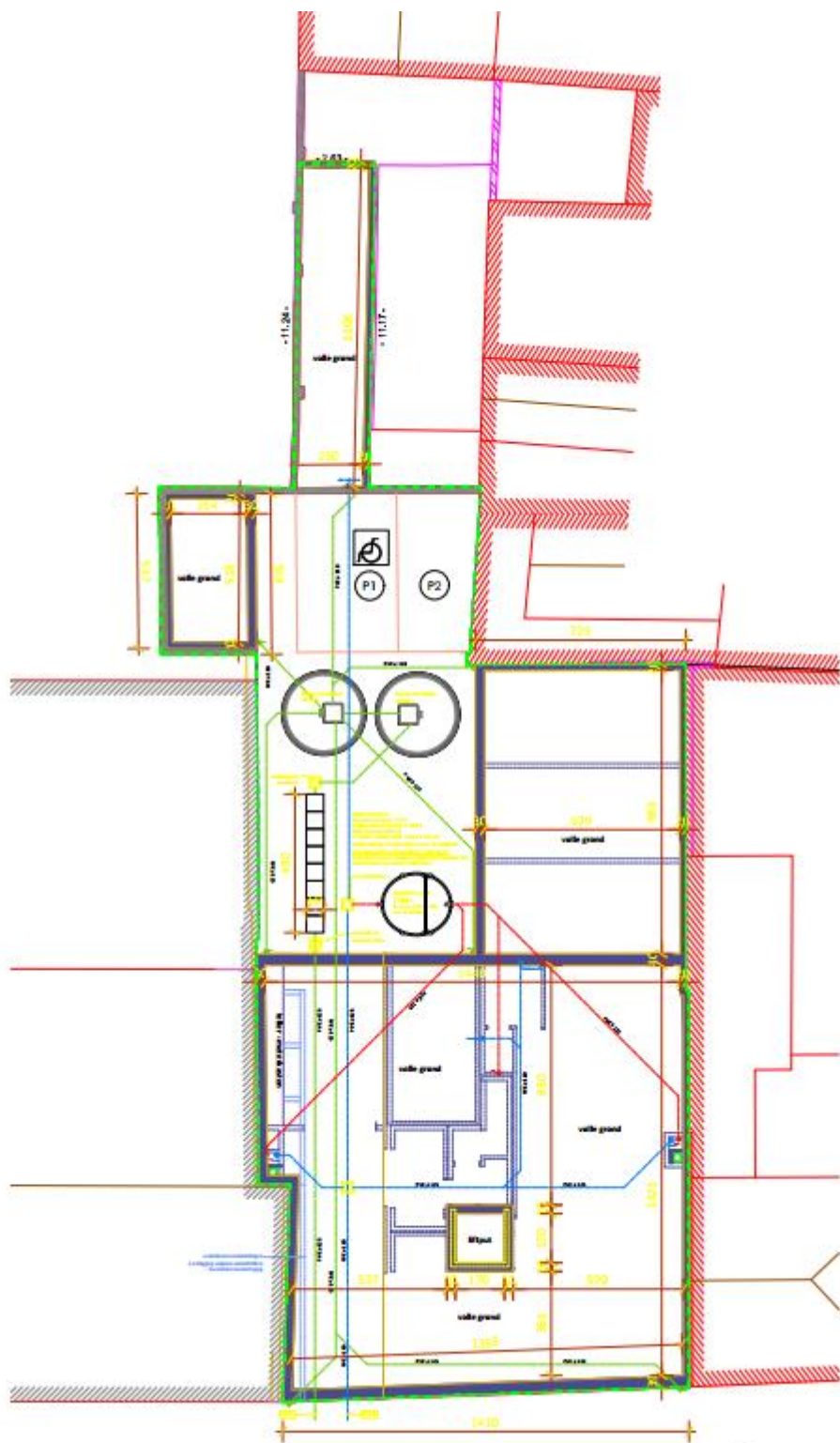
Er worden geen ondergrondse niveaus voorzien. De fundering wordt door middel van een vloerplaat voorzien, die 45cm dik aangebracht wordt. De randen van de vloerplaat worden tot 80cm diep voorzien. Ondergronds twee regenwatercisternes van elk 10.000l aangelegd, alsook een septische put van 7.500l. Ook wordt een liftput voorzien waarvan de fundering tot 1,65m onder het vloerpas rijkt. Ter hoogte van de parkeerstaanplaatsen (buiten het gebouw) en afvalberging wordt een vloerplaat van 20cm aangebracht, die aan de randen 50cm dik is. Figuur

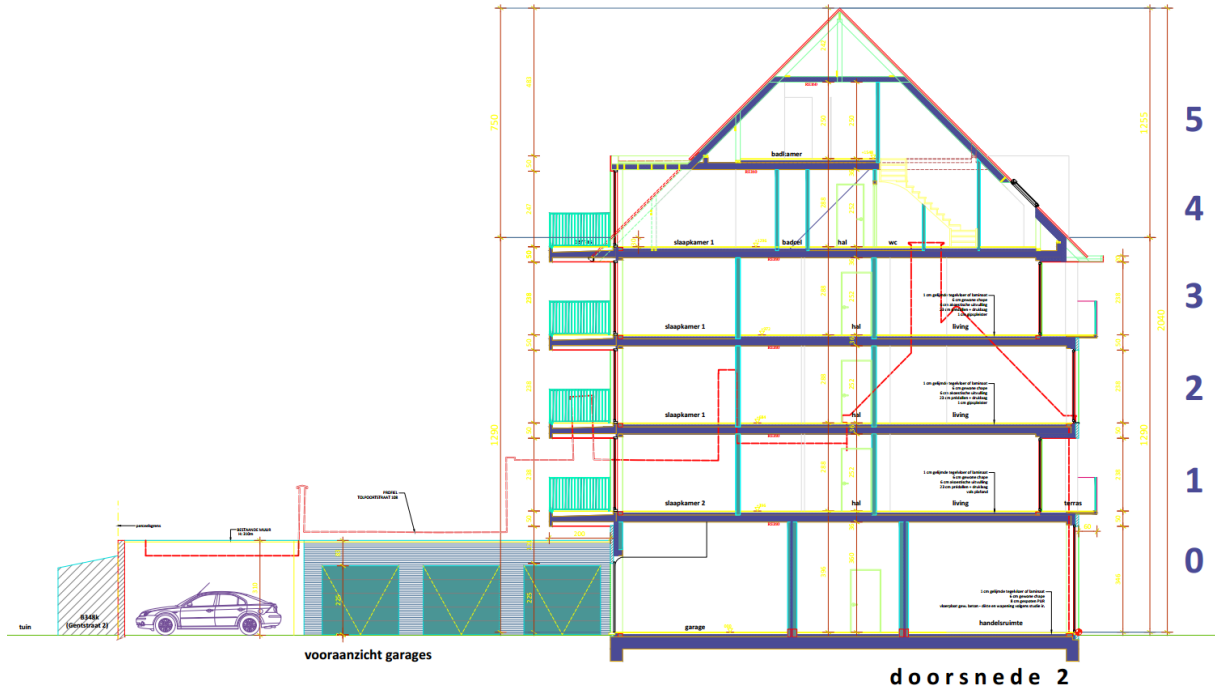
Figuur 7: Te slopen bebouwing, aangeduid in geel (bron: opdrachtgever).

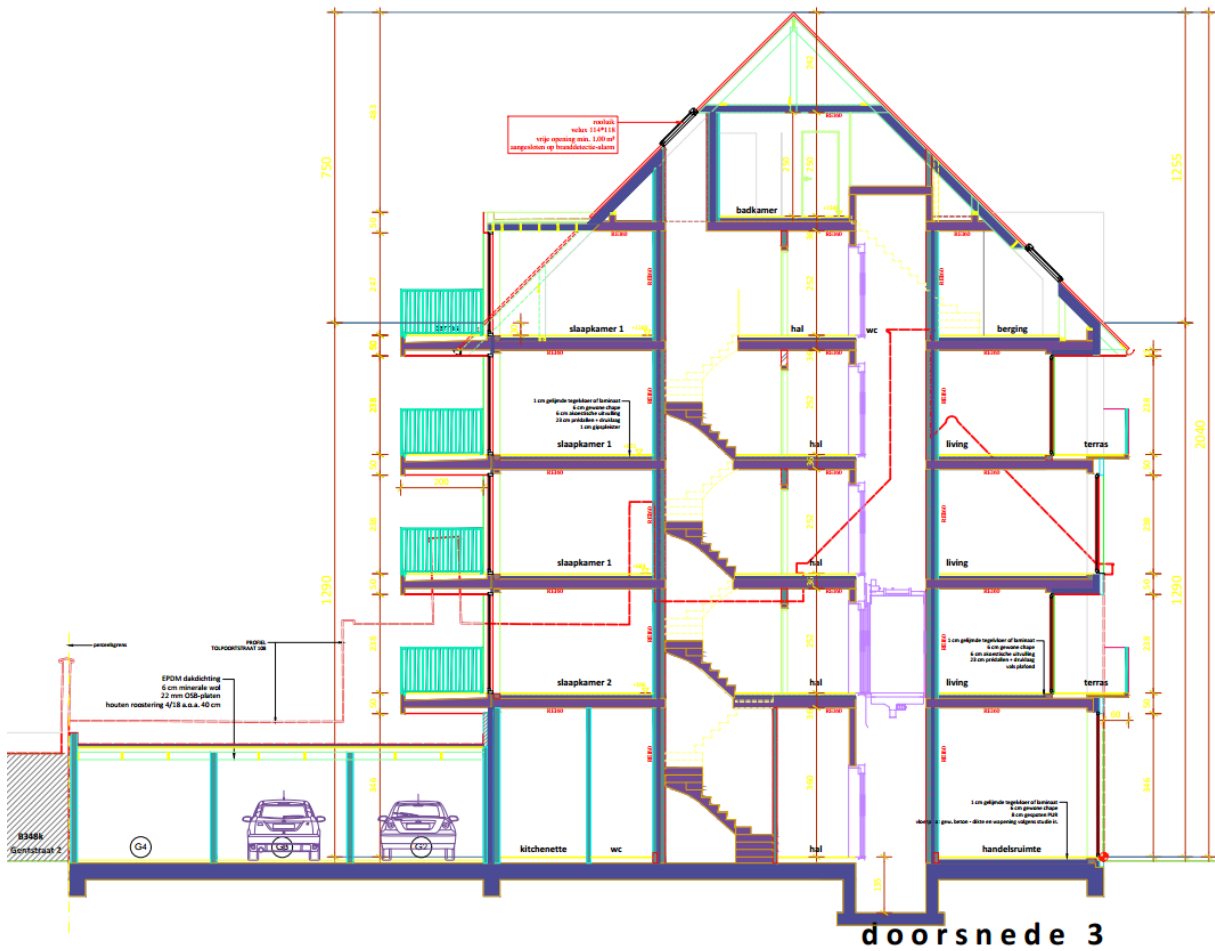
Figuur 8: Geplande toestand gelijkvloers (bron: opdrachtgever).

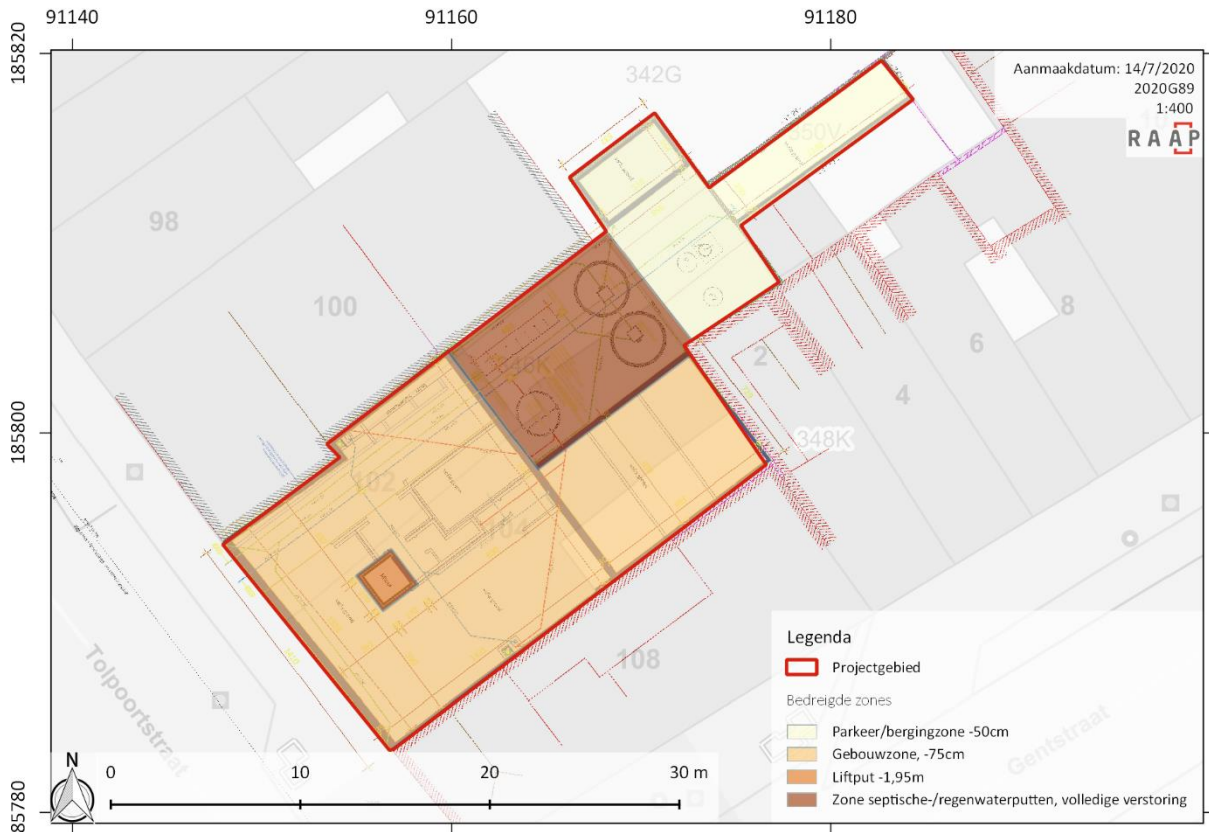
Figuur 9: Ondergronds niveau met riolering, liftkoker, septische put en regenwaterputten (bron: opdrachtgever).

Figuur 10: Doorsnede geplande toestand van NO naar ZW (bron: opdrachtgever).

Figuur 11: Doorsnede geplande toestand (bron: opdrachtgever).

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op GRB, met projectie van bouwplan niveau -1 en aanduiding van de impact van geplande werken op het bodemarchief (Bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV & opdrachtgever)

1.3 Opzet en onderzoeksopdracht

1.3.1 Opdracht

Het archeologisch vooronderzoek heeft als opdracht het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen de grenzen van het plangebied:

1. *inventariseren*: zijn er archeologische sites te lokaliseren en welke zijn hun karakteristieken (types, datering, begrenzing, bewaringstoestand en relatie met het landschap)?
2. *waarderen*: wat is de kenniswaarde van eventuele aanwezige archeologische sites?
3. *veiligstellen*: hoe moet met eventuele waardevolle archeologische sites worden omgegaan in het kader van de geplande bodemingrepen (*in situ*, *ex situ*)?

1.3.2 Randvoorwaarden

Het archeologisch vooronderzoek beoogt steeds een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed. Vooraleer de opportuniteit van vooronderzoek met ingreep in de bodem af te wegen, is aldus eerst de opportuniteit van de diverse (combinaties van) methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

De keuze van de (combinaties van) methoden is steeds gebaseerd op volgende vier criteria:

1. *mogelijkheid*: is het mogelijk om de methode toe te passen binnen het plangebied?
2. *nut*: kan een bruikbaar resultaat verwacht worden met de toepassing van de methode?

3. *schadelijkheid*: kan toepassing van de methode het te verwachten bodemarchief overdreven beschadigen?
4. *noodzaak*: rechtvaardigt de kost van de methode het te verwachten resultaat?

Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	Vooronderzoek met ingreep in de bodem
bureauonderzoek	
landschappelijk bodemonderzoek	
geofysisch onderzoek	
veldkartering	
	verkennend archeologisch booronderzoek
	waarderend archeologisch booronderzoek
	proefsleuven en proefputten

1.4 Leeswijzer

Binnen dit bureauonderzoek wordt de vraagstelling gespecificeerd, de methode toegelicht en over bekomen resultaten gerapporteerd. Het bureauonderzoek eindigt met het afwegen van de noodzaak van verder vooronderzoek. Hiertoe wordt een uitspraak gedaan over het potentieel op kennisvermeerdering hierbij en de eventuele aard daarvan.

2 Verslag van resultaten: bureauonderzoek (2020F89)

2.1 Beschrijvend gedeelte

2.1.1 *Administratieve gegevens*

Onderstaande gegevens zijn aanvullend op de administratieve gegevens zoals in het inleidend deel weergegeven en zijn specifiek van toepassing op de bureaustudie.

- *Projectcode agentschap Onroerend Erfgoed: 2020F89*

2.1.2 *Archeologische voorkennis*

- eerder archeologisch uitgevoerd onderzoek: zie 2.2.2

2.1.3 *Onderzoeksopdracht*

2.1.3.1 Doelstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap van archeologisch vooronderzoek. Het vooronderzoek heeft als opdracht het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen een projectgebied. Tijdens het bureauonderzoek wordt getracht deze doelstelling te realiseren door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen.

Uit de bureaustudie dient de nood tot verder onderzoek of behoud *in situ* te worden ingeschat. Indien de resultaten voldoende informatie opleveren, of er geen vervolgetraject kan worden uitgevoerd voorafgaand het bekomen van de vergunning, zal een programma van maatregelen worden uitgeschreven met aanbevelen.

2.1.3.2 Wetenschappelijke vraagstelling

In het kader van dit onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd. Ze zijn onderverdeeld in drie categorieën die elk een onderdeel van de doelstelling weerspiegelen: Ondergrond en landschapsgeschiedenis, archeologische resten en impact van de geplande bodemingrepen.

Ondergrond en landschapsgeschiedenis:

- I. Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
 - a. Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
 - b. Welke geomorfologische processen zijn bekend?
- II. Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?

Archeologische resten:

- III. Zijn er reeds gekende archeologische gegevens binnen en in de omgeving van het plangebied?
 - a. Wat is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
 - b. Wat is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?

- IV. Hoe kunnen ongekende archeologische resten zich manifesteren (sporen, vondstenconcentraties, ...) en op welke diepte kunnen deze worden aangetroffen?
- a. Wat is de gespecificeerde verwachting (alsmede de verwachte conservering en gaafheid) ten aanzien van nog onbekende archeologische waarden in het gebied?
 - b. Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik nu en wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?

Impact van geplande bodemingrepen:

- V. Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?
- VI. Op welke manier kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?

2.1.3.3 Randvoorwaarden

Het onderzoek is uitgevoerd door een erkend archeoloog volgens de normen van de Code van Goede Praktijk, versie 4.0.

2.1.4 Beschrijving van de strategie & werkwijze van het bureauonderzoek

Op basis van verschillende bronnen werd getracht inzicht te verkrijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en het gebruik van het projectgebied en zijn omgeving in de loop van de tijd. Daaraan gekoppeld wordt de archeologische verwachting bepaald.

Het gebied bevindt zich in een zone die gekenmerkt wordt door een hoge densiteit aan bebouwing waardoor bij de bureaustudie er extra aandacht gaat naar archiefonderzoek en eventueel eerder uitgevoerd onderzoek naar de historische bebouwing.

Het bureauonderzoek kent de volgende onderdelen:

- Aardkundige gegevens
- Archeologische gegevens
- Historische gegevens
- Bepalen van de archeologische verwachting
- Synthese en beantwoorden van de onderzoeksvragen

Hiervoor is bij dit onderzoek gebruik gemaakt van verschillende bronnen:

Voor de technische aspecten en de gegevens omtrent de werkzaamheden zijn de plannen en gegevens gehanteerd zoals ze zijn verkregen en toegelicht werden door de initiatiefnemer.

De aardkundige gegevens (geologie, topografie, landschap en bodemkunde) werden bestudeerd aan de hand van kaarten. Het betreft meer in het bijzonder de topografische kaart, Tertiair- en Quartairgeologische kaarten, de bodemkaart, de potentiële bodemerosiekaart en het digitale terreinmodel Vlaanderen. Het geologisch kader wordt weergegeven in bijlage 3.

Voor het archeologisch kader wordt een onderscheid gemaakt tussen 'harde data' afkomstig van archeologisch onderzoek, en 'indicatoren' die wijzen op een aanwezig archeologisch bodemarchief. De

Centrale Archeologische Inventaris (CAI)² is hierbij een belangrijke bron. Ook de ‘gebeurtenissenkaart’ werd geraadpleegd. Er werd bijkomende informatie gevonden worden over recenter archeologisch onderzoek in de nabijheid van het plangebied dat nog niet in de CAI werd opgenomen. Het archeologisch kader in relatie tot de geologische periodes wordt weergegeven in bijlage 3.

Voor het onderzoek naar de algemene geschiedenis van Deinze is gebruik gemaakt van uitgegeven en onuitgegeven bronnen. Deze zijn terug te vinden in de literatuurlijst. Daarnaast is ook beroep gedaan op de Inventaris Onroerend Erfgoed.³

De historiek van het plangebied wordt meer in detail onderzocht op basis van historische kaarten en luchtfoto’s, geconsulteerd via zowel Geopunt als Cartesius.⁴ Cartesius is een online databank die kaartmateriaal en luchtfoto’s van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de KBR (Koninklijke Bibliotheek van België) en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika bundelt. Ook voor het historisch onderzoek vormt de CAI een bron voor informatie inzake harde historische data.

Voor een groot aandeel van het kaartmateriaal werd de website Geopunt⁵ geraadpleegd. Geopunt is een centrale website die vrijwel alle bestaande geografische overheidsinformatie ontsluit. Zo werd voor het bekomen van de kadasterinformatie gebruik gemaakt van het Grootschalig Referentiebestand Vlaanderen dat via deze weg door AGIV aangeboden wordt.

Voor het aanmaken van het kaartmateriaal werd het programma QGIS gebruikt, een geografisch informatiesysteem. In de mate van het mogelijke werd zoveel mogelijk van het relevante cartografische materiaal ingeladen in het programma om op deze manier zoveel mogelijk van het kaartmateriaal te genereren dat in deze bureaustudie gebruikt wordt. Hierbij werd telkens het projectgebied geprojecteerd of aangeduid op de onderliggende kaarten.

De studie van de hierboven vermelde bronnen gaf geen aanleiding tot een verder archiefonderzoek of het inwinnen van aanvullend wetenschappelijk advies.

2.2 Resultaten

2.2.1 Aardkundige gegevens

Onderstaande geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

2.2.1.1 De Tertiairgeologische bodem

² <https://cai.onroenderfgoed.be> ONROEREND ERFGOED, 2018a

³ <https://inventaris.onroenderfgoed.be> ONROEREND ERFGOED, 2018b

⁴ <http://www.cartesius.be> NGI, 2018

⁵ <http://www.geopunt.be> GEOPUNT, 2018

De locatie van het plangebied bevindt zich op het Lid van Aalbeke, deel van de Formatie van Kortrijk. Deze is gevormd uit een donkergrijze tot blauwe glimmerhoudende klei. Het Tertiaire niveau wordt op de locatie afgedekt met een ca. 20 m dik Quartair dek, en is dus minder relevant voor deze studie.⁶

2.2.1.2 De Quartairgeologische bodem

Het Tertiair (of liever het Neogeen) wordt gevolgd door de jongste periode in de aardgeschiedenis: het Quartair. Deze periode vangt dus 2.58 miljoen jaar geleden aan en is onderverdeeld in twee tijdvakken: het Pleistoceen en het Holoceen.

Het Pleistoceen (2.58Ma- 11.7ka) wordt gekenmerkt door grote schommelingen in het klimaat. De (vaak relatief lange) tijden waarin een koud klimaat bestond worden ijstijden (glacialen) genoemd. Tijden waarin het klimaat meer op dat van nu leek worden aangeduid met de term tussenijstijden (interglacialen) aangeduid. Deze grote klimaatschommelingen hadden grote gevolgen en de resultaten daarvan zijn vandaag de dag nog op veel plekken in het landschap te herkennen.

Het jongste tijdvak is (vooralsnog) het Holoceen (11.7ka – heden). Dit tijdvak is gekenmerkt door een redelijk warm klimaat en is daarom ook geclassificeerd als een interglaciaal. Met name in het laatste deel van dit tijdvak is de invloed van de mens op de aarde sterk toegenomen, wat voor de geologie grote gevolgen heeft.⁷

De sedimenten van Quartaire ouderdom worden op grote schaal aan het oppervlak aangetroffen en zijn weergegeven op de Quartairgeologische kaart volgens het principe van profieltypekartering. Daarbij worden lithologie, genese en (chrono-) stratigrafie aangehouden als de belangrijkste kenmerken waar gronden op worden ingedeeld. De dikte van de Quartaire afzettingen varieert sterk in Vlaanderen, van minder dan een meter tot circa 30 meter.⁸

Op de Quartairgeologisch kaart is het plangebied binnen profieltype 6 gekarteerd. De opbouw van dit type 6 is onderaan bevinden zich fluviale afzettingen van het Eemiaan (Laat-Pleistoceen; **FLPe**), waarboven zich fluviale afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen; **FLPw**) bevinden. Hierboven bevinden zich eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan en mogelijk Vroeg-Holoceen (**ELPw**) en/of hellingsafzettingen van het Quartair (**HQ**). Deze laatste karteereenheid kan mogelijk afwezig zijn.

2.2.1.1 Bodemkundige gegevens

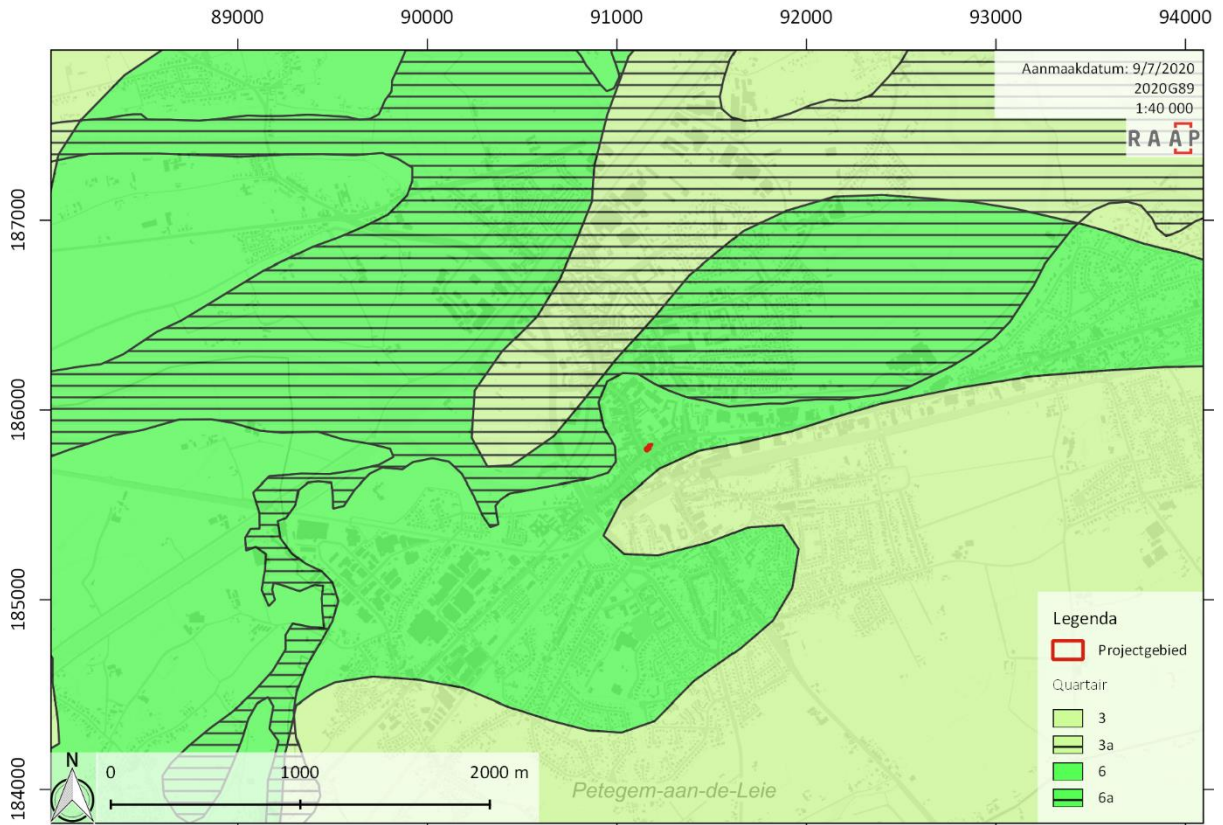
Het plangebied is binnen bebouwde zone weergegeven vanwege de ligging in de stadskern. Binnen het dal van de Leie kunnen eerder vrij natte bodems met fijne textuur (zandleem tot klei) verwacht worden, met minimale profielontwikkeling. Het centrum van Deinze is ontwikkeld op een iets verheven zone binnen het Leiedal, een restant van kronkelwaardrug, waardoor in het centrum eerder lemig zand tot zandleembodems met matige tot hoge leemfractie terug te vinden zijn.⁹

⁶ DOV, G3Dv2 Q niet-tabulair

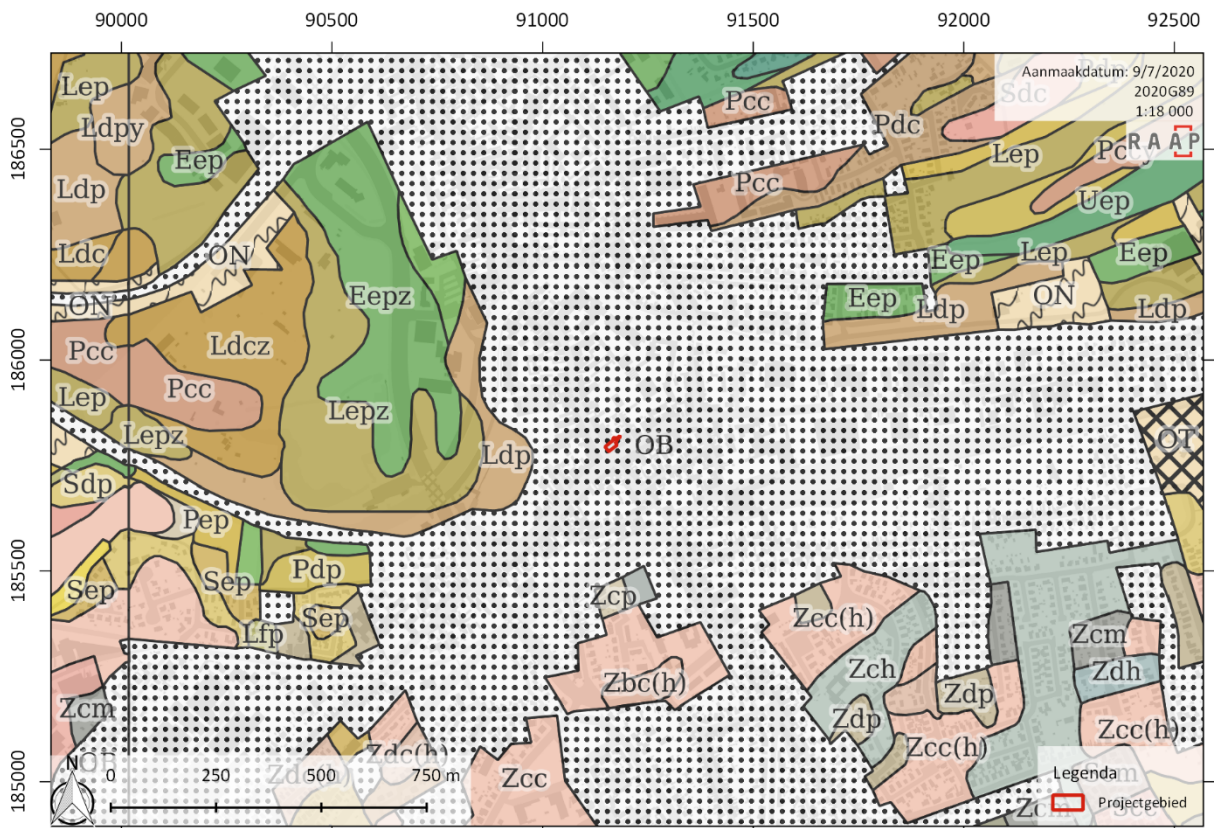
⁷ <http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale> ICS, 2017

⁸ <https://www.dov.vlaanderen.be/page/quartairgeologische-kaart-150000> DOV, 2019

⁹ AOE: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/140018>

Figuur 13: Quartair geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: VMM, 2018; AGIV, 2019b; DOV, 2019).

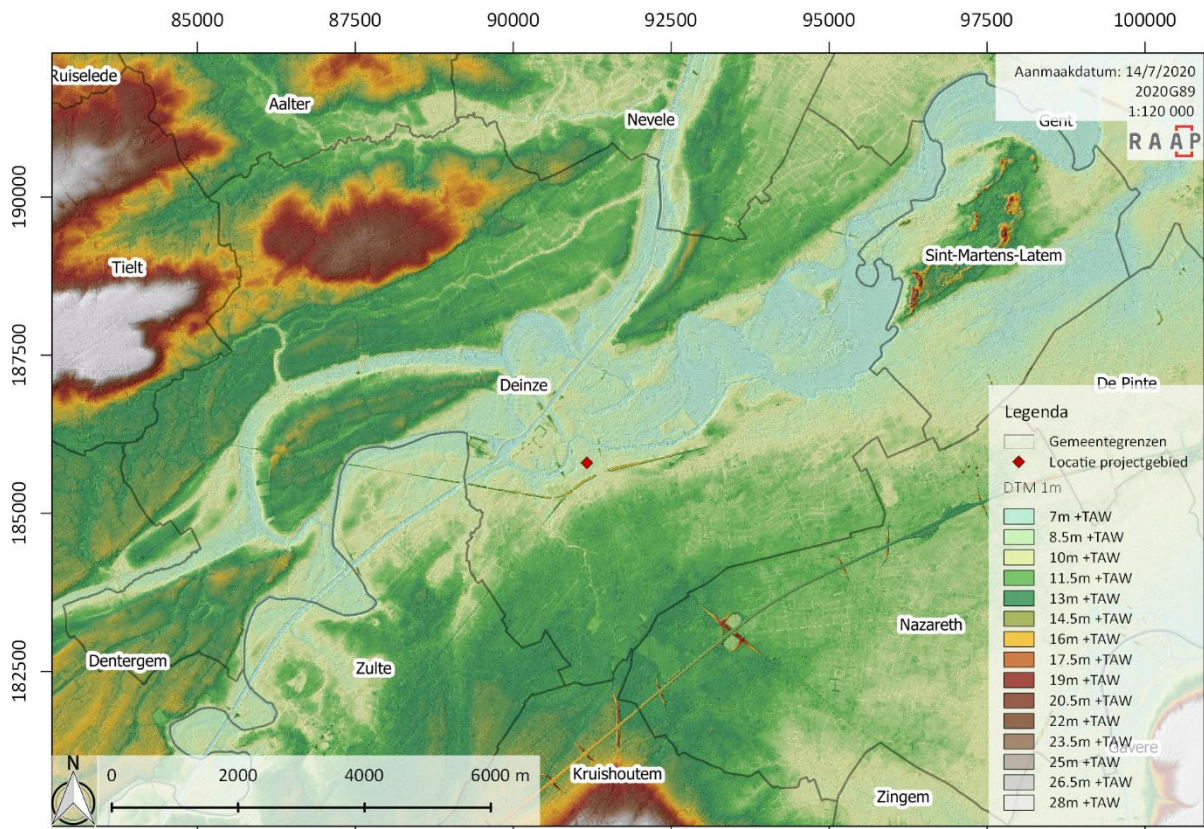
Figuur 14: Bodemkaart met projectie van het plangebied (bron: DOV, 2018b; VMM, 2018; AGIV, 2019b).

2.2.1.2 Geomorfologische kaart

Een geomorfologische kaart is voor dit gebied niet beschikbaar, en wordt hier bijgevolg niet besproken.

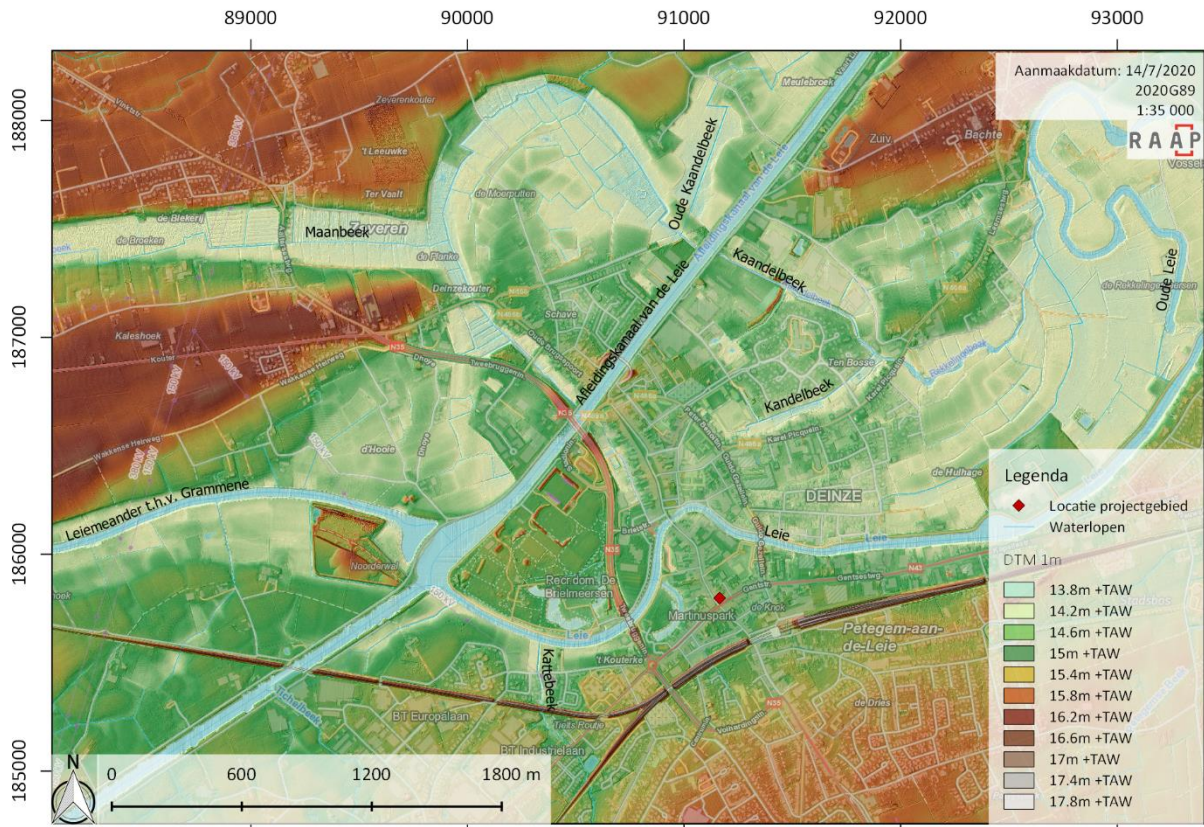
2.2.1.3 Topografie en hydrografie

Het centrum van Deinze situeert zich in het Leiedal. De kern van Deinze heeft zich ontwikkeld op een iets hoger gelegen deel tussen de bocht van een meanderlus en de Leie. Het verstedelijkt deel van Petegem-aan-de-Leie (Petegem-binnen, cf infra) ontwikkelde zich in de lus van een jongere meanderende bocht van de huidige Leie en de steilrand van de ingesneden Leievallei. Dit is heden nog duidelijk zichtbaar is op het Digitaal Terreinmodel. De kern van Deinze situeert zich tussen de +8 en +10m TAW.¹⁰

Figuur 15: Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied (bron: AGIV, 2015a).

¹⁰ AOE: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/140018>

Figuur 16: Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied en projectie van topografische kaart (bron: AGIV, 2015a, cartoweb.be met toelating NGI C18020).

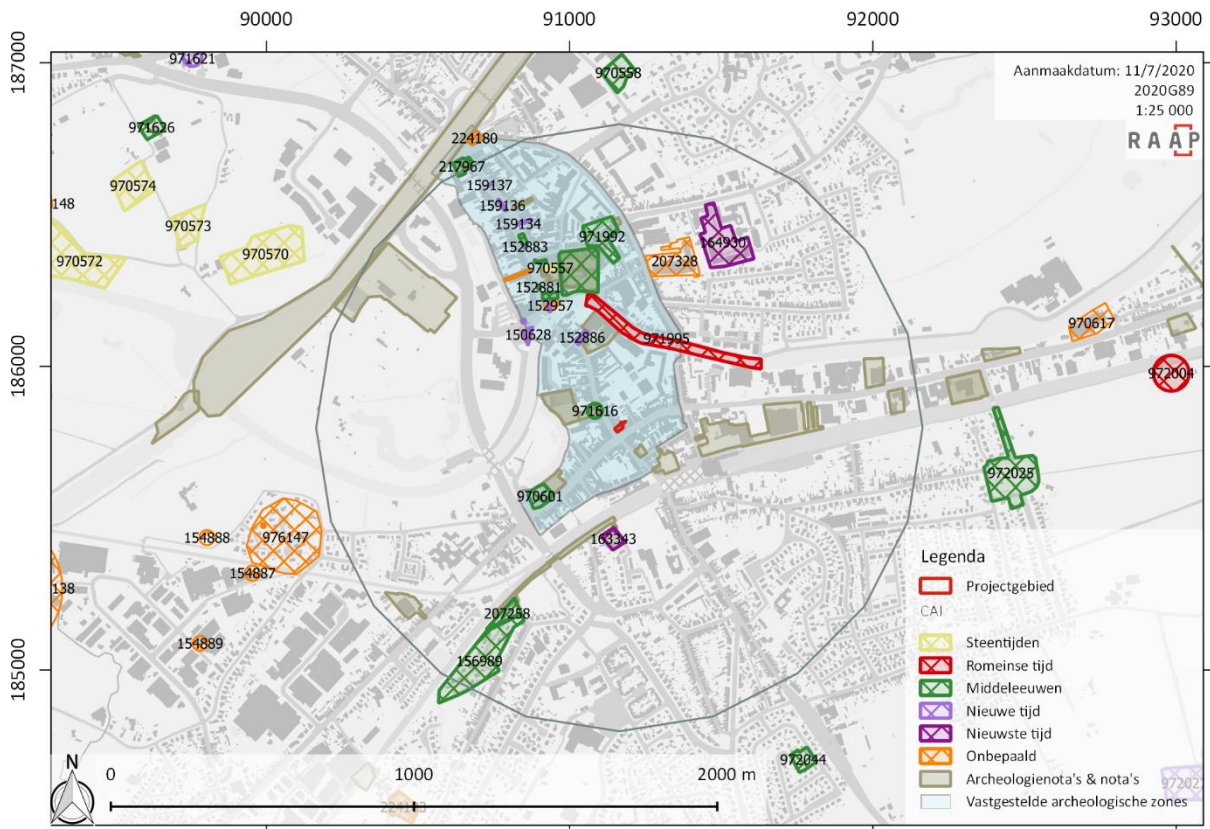
2.2.1.4 Erosie

Gezien de ligging van het plangebied in de alluviale vlakte van de Leie is een verwaarloosbaar erosiepotentieel aanwezig.

2.2.2 Archeologische gegevens

Het plangebied situeert zich in de historische stadskern van Deinze, een vastgestelde archeologische zone die in feite één archeologische site vormt.

De belangrijkste bron voor de archeologische gegevens werd bekomen via de CAI. Voor de interpretatie en met het oog op het formuleren van een goede archeologische verwachting van het plangebied wordt een onderscheid gemaakt tussen 'harde data' en 'indicatoren'. De historisch relevante data worden in een volgend hoofdstuk besproken.

Figuur 17: GRB-basiskaart met projectie van het plangebied en gegevens uit de CAI (bron: Geopunt, AOE)

2.2.2.1 Harde data

Harde data zijn gegevens afkomstig van uitgevoerd archeologisch (voor)onderzoek.

In het stadscentrum van Deinze zijn reeds verschillende onderzoeken uitgevoerd. In Binnen-Deinze werden verschillende prospecties door de KLAD (150628, 150629) ondernomen. Bij een proefputtenonderzoek in 2010 aan de Markt werd een occupatielaag uit de volle middeleeuwen vastgesteld, ook zijn een aantal paalkuilen en greppels met roodbeschilderd aardewerk, een poel met beschoeiing met verschillende hoeveelheden bewerkte leer en dierlijk bot (CAI ID 152881, 152882, 152883, 159134, 159136). Noodonderzoek in de jaren 1970 en een opgraving in 2011 toonde aan dat reeds in de 12de eeuw activiteit op de markt was. Verder werden funderingen van de stadshalle aangetroffen die teruggaan op een houten voorloper, de lakenhal (CAI ID 970567). Op de noordelijke grens van het stadscentrum werd een opgraving nabij de Markt uitgevoerd waarbij de oudste stadsgracht en wal werd aangesneden, onder de wal waren nog middeleeuwse sporen (voornamelijk kuilen) bewaard (CAI ID 217967). In het kader van een archeologienota werd in 2018 een prospectie ondernomen ter hoogte van Markt 36 waarbij een laatmiddeleeuwse cultuurlaag en kuilen, en resten van uitbreiding van het 16de-17de eeuwse huis met waterput werden aangesneden (CAI ID 221527).

Aan de brug aan de Leie, de Brugse Poort werd in 2010 een prospectie uitgevoerd ter hoogte van de verdwenen stadspoort. Er werden massieve bakstenen elementen van een quasi vierkant grondplan aangetroffen (CAI ID 159139). Ten zuiden van de Leie werd in 2010 aan de Tolpoortstraat het vroegere

Markizaat opgegraven, waarbij de hoektoren en restanten van het poortgebouw aangetroffen zijn (CAI ID 152886)¹¹

In Petegem-aan-de-Leie werd in 2011 een prospectie (CAI ID207258) en vervolgens opgraving (CAI ID 156989) uitgevoerd waarbij nederzettingssporen uit de ijzertijd en volle middeleeuwen werden aangetroffen, en een brandrestengraf uit de later ijzertijd/Romeinse periode.

Tabel 1: Gegevens uit de CAI nabij het plangebied (harde data).

CAI item	Toponiem/naam	Datering	Omschrijving	Gebeurtenis
150628	Deinze Rheinbachplein	Nieuwe Tijd	Kademuur, tuinmuren, paviljoen	Mechanische prospectie
207253	Deinze Brielstraat	Nieuwe Tijd	Kaaimuur, resten kelder	Mechanische prospectie
150629	Deinze Kerkplein	Nieuwe Tijd	Muurresten, kelderresten	Mechanische prospectie
152957	Deinze Kerkplein	Onbepaald 17 ^{de} eeuw	Kerkhof Muurresten, beerputten, waterput	Opgraving
152881	Deinze Markt proefput 1	Volle middeleeuwen	Middeleeuwse occupatielaag, paalkuilen, greppels	Mechanische prospectie
152882	Deinze Markt proefput 2	Volle middeleeuwen	Poel	Mechanische prospectie
152883	Deinze Markt proefput 3	Volle middeleeuwen – Nieuwe tijd	Grachten, kuilen, humeus pakket, recentere structuren	Mechanische prospectie
159134	Deinze Markt proefput 4	Volle middeleeuwen – Nieuwe tijd	Kuilen, greppels, lagen	Mechanische prospectie
159136	Deinze Markt proefput 5	Middeleeuwen – Nieuwe tijd	Kuilen, greppels, grachten, lagen	Mechanische prospectie
159137	Deinze Markt proefput 6	Neolithicum Middeleeuwen – Nieuwe tijd	Kuil Occupatielaag, lagen	Mechanische prospectie
970567	Deinze Markt	Late middeleeuwen	Funderingen stadshalle, houten voorloper stadshalle, palissade	Opgraving
217967	Deinze Markt	Nieuwste Tijd	Bewoningssporen	Opgraving

¹¹

		Middeleeuwen Middeleeuwen	Stadsgracht en -wal Sporen onder wal	
221527	Deinze Markt 36	Late middeleeuwen Nieuwe Tijd	Oude cultuurlaag en kuilen Muurresten, waterput	Mechanische prospectie
152886	Oud Kasteel/Prinsenhof	Middeleeuwen Nieuwe Tijd	Motte Restanten Markizaat	Opgraving
159139	Deinze Brugse Poort	Late middeleeuwen	Stadspoort	Mechanische prospectie
207258	Petegem-aan-de-Leie Sint- Hubertstraat	Volle middeleeuwen	Bewoningsporen	Mechanische prospectie
156989	Petegem-aan-de-Leie Sint- Hubertstraat	Volle middeleeuwen IJzertijd/Romeins IJzertijd	Greppels, kuilen, paalsporen Brandrestengraf Erf met plattegrond, waterkuil, spiekers	Opgraving
163343	Petegem-aan-de-Leie	Nieuwste Tijd	Paalkuilen, kuilen, greppels, gracht	Mechanische prospectie
164930	Deinze Karel Picquélaan	Nieuwste Tijd	/	Mechanische prospectie

2.2.2.2 Indicatoren

Archeologische indicatoren wijzen op de mogelijk of grote waarschijnlijkheid van de aanwezigheid van een archeologische site. De gegevens zijn verzameld op basis van (luchtfotografische)prospectie en bureaustudies.

De indicatoren zijn eveneens grotendeels te relateren aan de middeleeuwse stadsontwikkeling (oa. kerken, klooster, begijnhof, herbergen). De vondst van een gepolijste bijl wijst tevens op een potentieel voor steentijd nabij de loop van de Leie, ook werden verschillende vondsten uit ijzertijd-Romeinse periode aangesneden.

Verder zijn reeds 3 archeologienota's uitgeschreven voor percelen die zich binnen de archeologische zone langs de Tolpoortstraat bevinden. De archeologienota's¹² bestaan uit bureauonderzoeken, verder terreinonderzoek werd geadviseerd maar nog niet uitgevoerd.

¹² Id 13308, 12586, 14732

Tabel 2: Gegevens uit de CAI nabij het plangebied (indicatoren).

CAI item	Toponiem/naam	Datering	Omschrijving	Gebeurtenis
970557	Deinze Markt	Neolithicum	Losse vondst lithisch materiaal (gepolijste bijl)	Toevalsvondst
970577	Onze-Lieve-Vrouwekerk	Middeleeuwen	Oudste vermelding 840	Literatuuronderzoek
970578	Deinze Sint-Blasiushospitaal	Late middeleeuwen	Opklimmend tot 12 ^{de} eeuw	Literatuuronderzoek
970599	Deinze Het Coorenhuys	Late middeleeuwen	Herberg vermeld in 1361	Toevalsvondst
970600	Deinze Herberg Leopoldus	Nieuwe tijd	Herberg vermeld in 1656	Toevalsvondst
970601	Petegem-aan-de-Leie Parochiekerk Sint-Martinus en Sint-Antonius Abt	Middeleeuwen	Reeds bestaand in 1147	Literatuuronderzoek
971616	Deinze Tolpoortstraat I	Middeleeuwen	Overwelfde stadsgracht	Toevalsvondst
971992	Deinze Sint-Margrietenklooster	Late middeleeuwen	Funderingen klooster gebouwd op begijnhof (oudste vermelding 1273)	Noodopgraving
971995	Deinze (DZ4)	Ijzertijd-Romeinse periode Middeleeuwen	Losse vondsten aardewerk, munten, fibulae, fragmenten laagoven, bouw materiaal Aardewerk	Toevalsvondst

2.2.3 Historische gegevens

2.2.3.1 Algemene geschiedenis en ontwikkeling van Deinze¹³

De stadskern van Deinze is gegroeid uit twee afzonderlijke kernen aan weerszijden van de Leie, nl. Deinze ('Deinze binnen') aan de noordelijke oever, en Petegem-aan-de-Leie ('Petegem binnen') op de zuidelijke oever.

De oudste vermelding van Deinze, *Dhunasa*, dateert uit 840 en verwijst naar een verdwenen kerk die op de linkeroever van de Leie zou gestaan hebben. De oudste vermeldingen van Petegem-aan-de-Leie dateren uit de 12de eeuw. Petegem was voor een groot deel grafelijk bezit, de heerlijkheid was als leen aan de abdij van Drongen geschonken. Petegem verkreeg stadsrechten in 1293, waarbij het onderscheid Petegem-binnen en Petegem-buiten ontstond, resp. voor het stedelijke deel en landelijke

¹³ AOE: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/140018>

deel met verschillende woonkernen. De oudst gekende heren waren de graven van Aalst, die de heerlijkheid in de 12de eeuw in leen hadden van de graven van Vlaanderen. Op de plaats van het vroegere prinsenhof van de graven van Vlaanderen bij de Leiebrug, was een motte gelegen. In de loop van de 13de eeuw verkreeg Deinze stadrechten met keure, privileges en omwallingsrecht. Er werden versterkingen opgetrokken, er werd een stadsgracht gegraven (Kaandel) en er werden 3 poorten gebouwd: Brugse Poort, Gentpoort en Oudenaardsepoort. Het begijnhof en hospitaal kwamen binnen de stad te liggen. Hoe de stadsomwalling eruitzag is momenteel onduidelijk, archeologisch onderzoek ter hoogte van de Brugse Poort wees alvast op een substantiële poort. Op de noordelijke oever is de laatmiddeleeuwse stadsgracht nog herkenbaar in het tracé van de Kaandelbeek, Peter Benoitlaan en de Guido Gezellelaan; op de zuidelijke oever in de perceleringsgrenzen die richting de historische Tolpoort lopen. Van fortificaties, zoals stadsmuur of bastions, is niets meer bewaard.

Gegevens over de pre-stedelijke en vroegstedelijke kern van Petegem-aan- de Leie zijn op heden schaars. Gezien de nauwe relatie tussen beide kernen aan weerszijde van Leie, hun gestage evolutie tot stad en hun samenvoeging vanaf 1469 kan het archeologisch potentieel van beide gelijkaardige ingeschat worden, met als grootste verschil tussen de middeleeuwse kern van 'Deinze binnen' en 'Petegem-binnen' het ontbreken van een vroege stadsversterking van die laatste.

Vanaf de 14de eeuw was Deinze een bloeiend economisch centrum, door de wolnijverheid en de productie van het '*ghesmoutte lakene*'. In 1469 werd 'Petegem-binnen' door Karel de Stoute bij 'Deinze-binnen' gevoegd en werd de macht en handelspositie van Deinze aanzienlijk vergroot. Deinze zich handhaven als ambachts- en handelscentrum met zijn weekmarkten en drie jaarmarkten. In de 18de eeuw bloeide de huisnijverheid van linnen en vlas en werden talrijke brouwerijen en jeneverstokerijen opgericht. Ook het ambacht van huidevetters en leerbewerkers was nog goed vertegenwoordigd. Het verbeteren van de grote steenwegen bevorderde handel en verkeer in aanzienlijke mate.

Van de romaanse kerk, van omstreeks 1150, zijn nog elementen in het transept van de huidige kerk bewaard. In de 14de eeuw werd de kerk verbouwd in Scheldegotiek. Deze kerk werd meermaals vernield en herbouwd.

2.2.3.2 Stadsontwikkeling 16de eeuw-18de eeuw

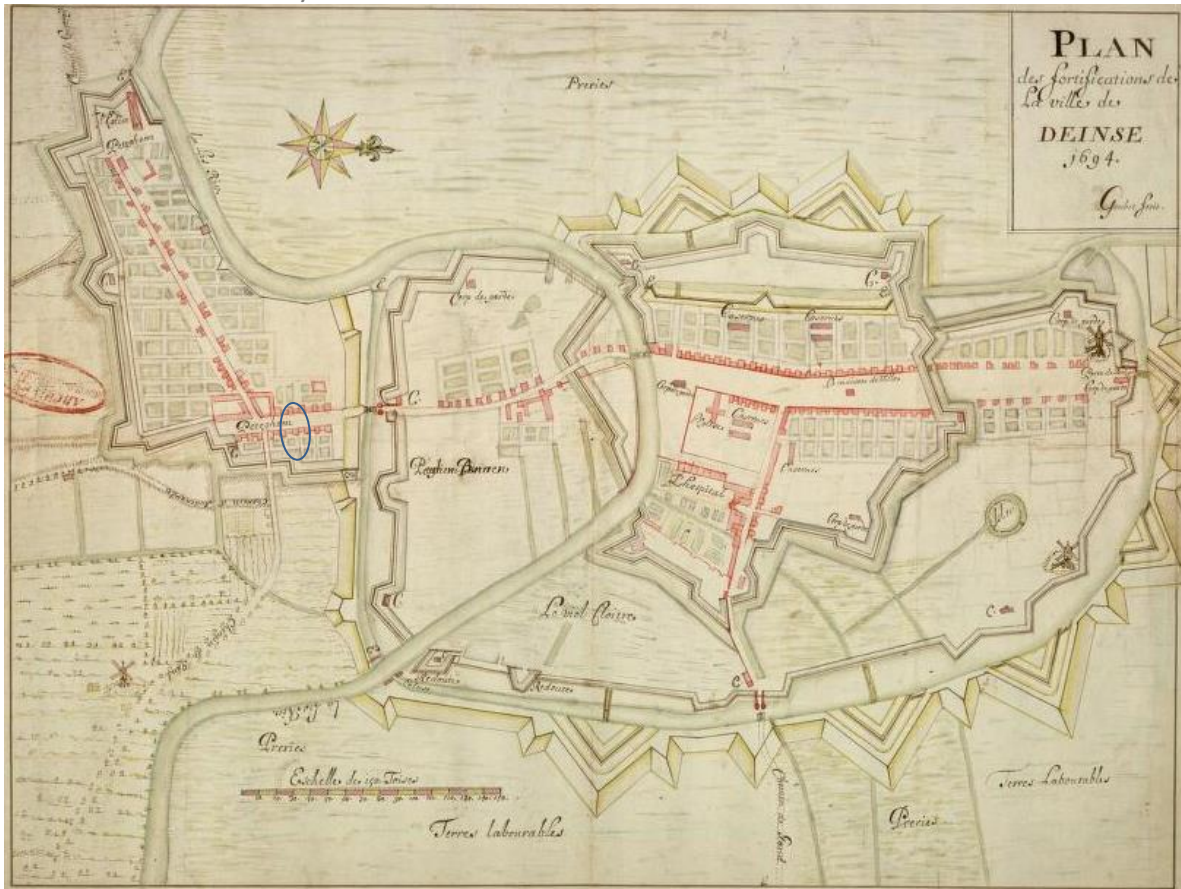
In de 16de eeuw werd Deinze deels voorzien van een gebastioneerde omwalling, die beide stadsdelen (Deinze en Petegem-aan-de-Leie) omvatte. Deze verving de vroegere stadsomwalling rondom de oude kern van Deinze. De figuratieve kaart van Sanderus toont deze situatie met een stadsmuur langs de stadsgracht die enkel maar vanaf de Tolpoort tot de noordelijke grens van Deinze loopt. De Tolpoort zelf is als gebouw met twee torentjes afgebeeld. Het plangebied situeert zich hier net ten zuiden van, dus in 'Petegem-buiten'. Ter hoogte van het plangebied is bebouwing aangeduid.

Historische kaarten uit 1694 en 1786 tonen een 17de-eeuwse Vaubanversterking rond de stad met verschillende verdedigingsgordels. Hoewel de historische aanwezigheid van een volledig gerealiseerde verdedigingsgordel onwaarschijnlijk lijkt, blijkt uit de historische kaarten wel dat bepaalde defensieve structuren samenvallen met perceelsgrenzen op de Atlas der Buurtwegen en op de huidige kadastrale leggers. Dit doet vermoeden dat bepaalde defensieve elementen toch (deels) gerealiseerd werden.¹⁴

¹⁴ AOE: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/140018>

Figuur 18: Deinze op een kaart van Sanderus (1641-1644, met schets van locatie plangebied (bron: Sanderus p437, via universiteitsbibliotheek Gent).

Figuur 19: Plan van de stadsversterking van Deinze uit 1694, met schets locatie plangebied (kaart van Goubaux, via cartesius.be).

Figuur 20: Topografische plan uit 1786 van de stad en markiezaat van Deinze door J. Van Maldeghem (bron: cartesius.be)

Figuur 21: Detail van topografische plan uit 1786 van de stad en markiezaat van Deinze door J. Van Maldeghem met schets van plangebied (bron: cartesius.be)

Ook de Villaretkaart toont Deinze als vesting. Deze kaart werd aangemaakt naar aanleiding van de Franse veroveringen in onze streken tussen 1745 en 1748, met de bedoeling de gebieden gedetailleerd te karteren.

Figuur 22: Uitsnede uit de Villaret kaart (1745-1748) (bron: ONROEREND ERFGOED & AGIV, 2017).

De Kaart van Ferraris, de kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik, werd opgesteld tussen 1771 en 1777 door de graaf de Ferraris. Deze kaart toont in tegenstelling tot de Villaretkaart hoegenaamd geen versterkingen (meer) in de vorm van grachten, bastions, stadswallen en grachten. Ook deze kaart toont bebouwing ter hoogte van het plangebied.

Figuur 23: Kaart van Ferraris (1771-1777) met projectie van het projectgebied (bron: KBR & AGIV, 2010).

2.2.4 Cartografische gegevens 19de eeuw

2.2.4.1 Atlas der Buurtwegen (1843-1845)

De kadastrale kaarten die tot de Atlas der Buurtwegen behoren, werden opgemaakt tussen 1843 en 1845 naar aanleiding van de uitvoering van een wet uit 1841. De bedoeling was een inventaris te maken van alle kleine wegen met openbaar karakter. De kaart toont bebouwing langs de straatzijde, met een open koer en achterbouw in het achterste deel van het plangebied. De perceelsindeling is reeds gelijkaardig aan de huidige situatie.

2.2.4.1 Kaart van Vandermaelen (1846-1854)

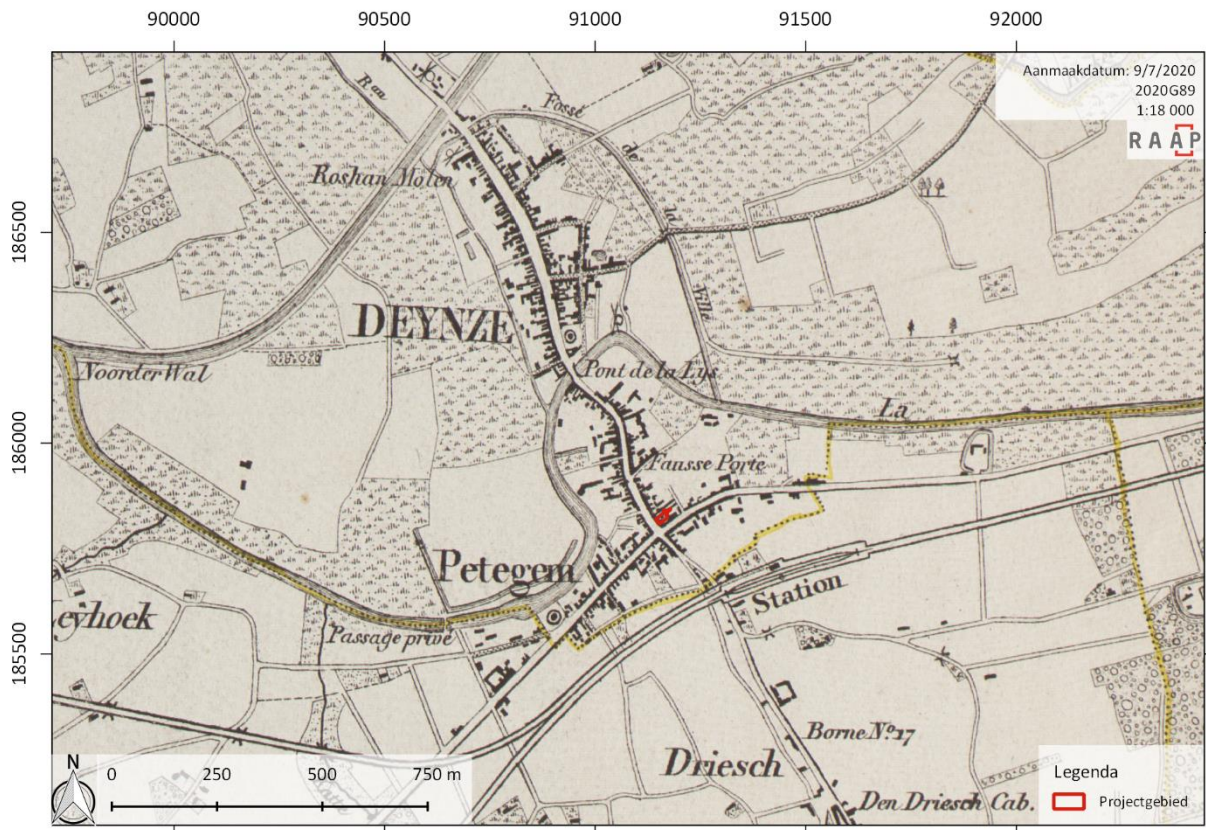
De topografische kaart van Philippe Vandermaelen werd opgemaakt tussen 1846 en 1854. Hierop staat ook het reliëf aangeduid. Op deze kaart is de stadsgracht rond Deinze-Binnen nog duidelijk aanwezig. Andere verdedigingselementen zijn afwezig. Te Petegem-Binnen is de gracht gedempt, maar nog te volgen in de percelering. De Tolpoort is aangeduid als 'Fansse Porte'.

2.2.4.1 Popp-kaart (1842-1879)

De kaart van Philippe-Christian Popp was een kadasterkaart die werd opgesteld tussen 1842 en 1879. Deze kaart toont weinig andere informatie dan voorgaande kaarten.

Figuur 24 Atlas der Buurtwegen (1841) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV, Provincie Oost-Vlaanderen).

Figuur 25 Kaart van Vandermaelen (1846-1854) met projectie van het plangebied (bron: KBR & AGIV, 2018).

Figuur 26 Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2010).

2.2.4.2 Luchtfoto's 20ste eeuw

Luchtfoto's met een resolutie die goed genoeg is om uitspraken over het plangebied te maken tonen het plangebied nagenoeg ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie.

Figuur 27: Luchtfoto uit 1979-1990 met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015b).

Figuur 28: Luchtfoto 2000-2003 met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015b).

2.3 Archeologisch verwachtingsmodel

Gezien de ligging van het plangebied in een archeologische zone van de stadskern van Deinze, aan de hoofdas van de stad en cartografische bronnen die wijzen op continue bewoning vanaf 17de eeuw, is een hoge archeologische verwachting aanwezig. Sporen uit de postmiddeleeuwen en late middeleeuwen kunnen zich daarbij direct onder de huidige bebouwing manifesteren, zowel in de vorm van muurresten en structuren als grondsporen. Aan de straatzijde worden bewoningsporen of -structuren verwacht, meer in het oosten van het plangebied achtererfstructuren. Gezien de ligging buiten de stadsomwalling, kunnen ook sporen van ambachtelijke activiteit aanwezig zijn.

Ook is een hoge verwachting op sporen uit de volle middeleeuwen aanwezig, indien zijn niet vergraven zijn door sporen uit latere perioden. Verder is het plangebied landschappelijk gezien ook aantrekkelijk voor perioden vóór de middeleeuwen, wat bevestigd wordt door enkele vondsten en onderzoeken in en rond Deinze.

Ook voor jager-verzamelaars is het plangebied zeer interessant gelegen, op een iets hoger gelegen deel (oeverwal of kronkelwaardrug) nabij de Leie. Het is waarschijnlijk dat eventuele steentijdartefactensites niet volledig gaaf meer bewaard zijn gezien de stedelijke context, toch is niet uitgesloten dat ook steentijdartefactensites goed bewaard kunnen zijn indien bijvoorbeeld ophogingspakketten op oude tuin- of teelaarde werd aangebracht.

2.4 Beantwoorden van de onderzoeksvragen

- *Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied? Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?*

Op basis van het bureauonderzoek kan deze vraag niet beantwoord worden.

- *Zijn er reeds gekende archeologische gegevens binnen en in de omgeving van het plangebied?*

Er is nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd in het plangebied. Het plangebied situeert zich binnen de archeologische zone van de stadskern van Deinze, die in feite één archeologische site vormt. Het plangebied is daarbij buiten de stadsversterking gelegen, maar aan de hoofdas van de stad.

- *Hoe kunnen ongekende archeologische resten zich manifesteren (sporen, vondstenconcentraties, ...) en op welke diepte kunnen deze worden aangetroffen? Wat is de gespecificeerde verwachting (alsmede de verwachte conservering en gaafheid) ten aanzien van nog onbekende archeologische waarden in het gebied? Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik nu en wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?*

Cartografische bronnen wijzen op continue bewoning ter hoogte van het plangebied die minstens tot de loop van de 17de eeuw teruggaat. Sporen uit de postmiddeleeuwen en late middeleeuwen kunnen zich direct onder de huidige bebouwing manifesteren, zowel in de vorm van muurresten en structuren als grondsporen. Aan de straatzijde worden bewoningsporen of -structuren verwacht, meer in het oosten van het plangebied achtererfstructuren. Gezien de ligging buiten de stadsomwalling, kunnen ook sporen van ambachtelijke activiteit aanwezig zijn.

Ook is een hoge verwachting op sporen uit de volle middeleeuwen aanwezig, indien zijn niet vergraven zijn door sporen uit latere perioden. Verder is het plangebied landschappelijk gezien ook aantrekkelijk voor perioden vóór de middeleeuwen, wat bevestigd wordt door enkele vondsten en onderzoeken in en rond Deinze.

Ook voor jager-verzamelaars is het plangebied zeer interessante gelegen, op een iets hoger gelegen deel (oeverwal of kronkelwaardrug) nabij de Leie. Het is waarschijnlijk dat eventuele steentijdartefactensites niet volledig gaaf meer bewaard zijn gezien de stedelijke context, toch is niet uitgesloten dat ook steentijdartefactensites goed bewaard kunnen zijn indien bijvoorbeeld ophogingspakketten op oude tuin- of teelaarde werd aangebracht.

- *Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?*

Het bureauonderzoek kan de aan-of afwezigheid van archeologische sites niet onomstotelijk aantonen. Ter hoogte van de zone met geplande septische put en regenwaterputten, en ter hoogte van de liftput wordt het bodemarchief volledig bedreigd. Verder is voor de meeste zones binnen het plangebied onduidelijk welke invloed de geplande bodemingrepen op het bodemarchief uitoefenen.

- *Op welke manier kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?*

Niet van toepassing.

2.5 Assessment

Het projectgebied situeert zich binnen de archeologische zone van de historische stadskern van Deinze. Het plangebied is daarbij buiten de stadsmuren gelegen, maar nog steeds in de verstedelijkte zone van Petegem-aan-de-Leie. Historische kaarten vanaf 17de eeuw tonen bebouwing langs de straatzijde (Tolpoort, de hoofdweg van de stad Deinze). Deinze kent vermoedelijk een vroegmiddeleeuwse oorsprong. In Deinze hebben reeds verschillende archeologische onderzoeken plaatsgevonden, hoewel deze vooral ten noorden van de Leie (Deinze-Binnen) hebben plaatsgevonden.

Gezien de ligging van het plangebied in een archeologische zone van de stadskern van Deinze, aan de hoofdweg van de stad en cartografische bronnen die wijzen op continue bewoning vanaf 17de eeuw, is een hoge archeologische verwachting aanwezig. Sporen uit de postmiddeleeuwen en late middeleeuwen kunnen zich daarbij direct onder de huidige bebouwing manifesteren, zowel in de vorm van muurresten en structuren als grondsporen. Aan de straatzijde worden bewoningsporen of -structuren verwacht, meer in het oosten van het plangebied achtererfstructuren. Ook is een hoge

verwachting op sporen uit de volle middeleeuwen aanwezig, indien zijn niet vergraven zijn door sporen uit latere perioden. Verder is het plangebied landschappelijk gezien ook aantrekkelijk voor perioden vóór de middeleeuwen, wat bevestigd wordt door enkele vondsten en onderzoeken in en rond Deinze. Ook voor jager-verzamelaars is het plangebied zeer interessant gelegen, op een iets hoger gelegen deel (oeverwal of kronkelwaardrug) nabij de Leie. Het is waarschijnlijk dat eventuele steentijdartefactensites niet volledig gaaf meer bewaard zijn gezien de stedelijke context, toch is niet uitgesloten dat ook steentijdartefactensites goed bewaard kunnen zijn indien bijvoorbeeld ophogingspakketten op oude tuin- of teelaarde werd aangebracht.

De geplande werken zullen een destructieve invloed op eventueel aanwezige archeologische relictten uitoefenen waarbij hoofdzakelijk rekening gehouden dient te worden met een verstoring tot hoofdzakelijk -50 en -75cm. Ter hoogte van de liftput en geplande septische putten en regenwaterputten wordt het bodemarchief volledig bedreigd.

Op basis van het bureauonderzoek alleen kan geen duidelijkheid geschept worden over de aan- of afwezigheid van archeologische sites binnen de grenzen van het plangebied. Er is een hoog kennispotentieel aanwezig, specifiek wat de stadsontwikkeling van Deinze betreft, met de samengroeiende stadsdelen van Deinze en Petegem-aan-de-Leie. Hieruit volgt dat verder onderzoek noodzakelijk geacht wordt. Dit wordt verder toegelicht in het programma van maatregelen.

3 Bibliografie

GROENENDIJK, M., DE RIDDER, T., VAN ROOIJEN, C., ROORDA, I., SCHMUTZHART, G. & STOEVELAAR, R. (2011) *De invloed van bouwwerkzaamheden op archeologische vindplaatsen*. Amersfoort: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

GROENEWOUDT, B. J. (1994) 'Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden', in *NAR 17*. Amersfoort: ROB.

DOV (2018a) *Databank Ondergrond Vlaanderen*. Beschikbaar op: <http://dov.vlaanderen.be>.

GEOPUNT (2018) *Geopunt Vlaanderen*. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

ICS (2017) *International Commission on Stratigraphy: Chart/Time Scale*. Beschikbaar op: <http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale>.

NGI (2018) *Cartesius*. Beschikbaar op: <https://www.cartesius.be/CartesiusPortal/#>.

ONROEREND ERFGOED (2018a) *Agentschap Onroerend Erfgoed: Centraal Archeologische Inventaris*. Beschikbaar op: <http://cai.onroerenderfgoed.be>.

ONROEREND ERFGOED (2018b) *Agentschap Onroerend Erfgoed: Inventaris Onroerend Erfgoed*. Beschikbaar op: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>.

AGIV (2010) 'Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Popp, Atlas cadastrale parcellaire de la Belgique 1842-1879.' agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2015a) 'Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM, raster, 1 m.' agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <https://download.agiv.be>.

AGIV (2015b) 'Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, panchromatisch, 1971, Vlaanderen.' agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2018) 'Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. 2018.03'. agentschap Informatie

AGIV (2019b) 'Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootschalig Referentiebestand (GRB)'. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162>.

DOV (2002) 'Databank Ondergrond Vlaanderen: Tertiair geologische kaart (1/50.000)'. Databank Ondergrond Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://dov.vlaanderen.be>.

DOV (2018b) 'Databank Ondergrond Vlaanderen: Bodemkaart: bodemtypes, substraten, fasen en varianten van het moedermateriaal en de profielontwikkeling.' Beschikbaar op: <https://dov.vlaanderen.be>.

DOV (2018c) 'Databank Ondergrond Vlaanderen: Potentiële bodemerosiekaart per perceel (2017)'. Databank Ondergrond Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://dov.vlaanderen.be>.

DOV (2019) 'DOV|quartair|1/50.000'. Beschikbaar op:
<https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/3quartair50000.html#inleiding>.

KBR & AGIV (2010) 'Koninklijke Bibliotheek van België & Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Ferraris kaart - Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik, 1771-1778.' agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

KBR & AGIV (2018) 'Koninklijke Bibliotheek van België & Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Vandermaelen kaart, Cartes topographiques de la Belgique, 1846-1854.' Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

ONROEREND ERFGOED & AGIV (2017) 'Agentschap Onroerend Erfgoed: Villaretkaart (1745-48)'. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

OPENSTREETMAP, O. (2020) 'OpenStreetMap'. Beschikbaar op:
<https://www.openstreetmap.org/copyright>.

VMM (2018) 'Vlaamse Milieumaatschappij: Vlaamse Hydrografische Atlas - Waterlopen'. AGIV. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

4 Bijlages

Bijlages bureauonderzoek 2020G89

Bijlage 1: afbakening van het plangebied plan (shp-bestand)

Bijlage 2: plannen van de bouwheer (pdf-bestand)

Bijlage 3: Geologisch en archeologisch kader

Bijlage 4: lijst van opgenomen figuren bureauonderzoek

Bijlage 3: Geologisch en archeologisch kader

CHRONOLOGISCH KADER

HOLOCEEN	POSTGLACIAAL	SUBATLANTICUM	METALTIJDEN	Post- Middeleeuwen	Tweede Wereldoorlog Eerste Wereldoorlog Nieuwste tijd Nieuwe tijd	1940 - 1945 1914 - 1918 19e E - 20e E 16e E - 18e E				
				Middeleeuwen	Late Middeleeuwen Volle Middeleeuwen	13e E - 15e E 10e E - 12e E				
PLEISTOCEN	WEICHSELLEN	SUBBOREAAL	STENTJIDEN	Romeinse tijd	Vroege Middeleeuwen	2e helft 8e E - 9e E 6e E - 1e helft 8e E 5e E - 6e E				
				Ijzertijd	Laat- Romeinse tijd	Karolingische periode	284-402			
					Midden- Romeinse tijd	Merovingische periode	69-284			
					Vroeg- Romeinse tijd	Franksche periode	57 v.C. - 69			
				Bronstijd	Late Ijzertijd		Late Ijzertijd		475/450 - 57 v.C.	
					Vroeg Ijzertijd		Vroeg Ijzertijd		800 - 475/450 v.C.	
					Late Bronstijd		Late Bronstijd		1050 - 800 v.C.	
				Neolithicum	Vroege Glaciaal	ATLANTICUM	MIDDEN- BRONSTIJD	Midden- Bronstijd		1800/1750 - 1050 v.C.
								Vroeg- Bronstijd		2100/2000 - 1800/1750 v.C.
								Laat- Neolithicum		2850 - 2100/2000 v.C.
				Mesolithicum	PLENIGLACIAAL	BOREAAL	LAAT- BRONSTIJD	Midden- Neolithicum		4200 - 2850 v.C.
								Vroeg- Neolithicum		5300 - 4200 v.C.
Laat- Mesolithicum		7800 - 5300 v.C.								
Midden- Mesolithicum		8500 - 7800 v.C.								
Vroeg- Mesolithicum		9500 - 8500 v.C.								
Laat- Paleolithicum		35 000 - 9500 v.C.								
Vroege Glaciaal	ODDERADE	MOERSHOOFD	VROEGE DRYAS	Paleolithicum	Midden- Paleolithicum	300 000 - 35 000 v.C.				
							DENEKAMP			
							HENGELO			
							BRØRUP			
							AMERSFOORT			
							EEMIEN			
							SAALIEN			

Bijlage 4: Figurenlijst

Figuur 1: Topografische kaart met projectie van het plangebied (bron: Openstreetmap).	5
Figuur 2: Projectie van het plangebied op het kadasterplan mét aanduiding van de perceelsnummers (bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV).	5
Figuur 3: Topografische kaart met projectie van het plangebied en de historische stadskern van Deinze (bron: OPENSTREETMAP, AOE 2020).	6
Figuur 4: Zicht op 102 (links) en 104 (rechts) vanuit de Tolpoortstraat	7
Figuur 5: Luchtfoto uit 2019 met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2018).	7
figuur 6 Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 1. (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed)	8
Figuur 7: Te slopen bebouwing, aangeduid in geel (bron: opdrachtgever).	9
Figuur 8: Geplande toestand gelijkvloers (bron: opdrachtgever).	10
Figuur 9: Ondergronds niveau met riolering, liftkoker, septische put en regenwaterputten (bron: opdrachtgever).	11
Figuur 10: Doorsnede geplande toestand van NO naar ZW (bron: opdrachtgever).	12
Figuur 11: Doorsnede geplande toestand (bron: opdrachtgever).	12
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op GRB, met projectie van bouwplan niveau -1 en aanduiding van de impact van geplande werken op het bodemarchief (Bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV & opdrachtgever)	13
Figuur 13: Quartair geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: VMM, 2018; AGIV, 2019b; DOV, 2019).	19
Figuur 14: Bodemkaart met projectie van het plangebied (bron: DOV, 2018b; VMM, 2018; AGIV, 2019b).	19
Figuur 15: Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied (bron: AGIV, 2015a).	20
Figuur 16: Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied en projectie van topografische kaart (bron: AGIV, 2015a, cartoweb.be met toelating NGI C18020).	21
Figuur 17: GRB-basiskaart met projectie van het plangebied en gegevens uit de CAI (bron: Geopunt, AOE)	22
Figuur 18: Deinze op een kaart van Sanderus (1641-1644, met schets van locatie plangebied (bron: Sanderus p437, via universiteitsbibliotheek Gent).	27
Figuur 19: Plan van de stadsversterking van Deinze uit 1694, met schets locatie plangebied (kaart van Goubet, via cartesius.be).	27
Figuur 20: Topografische plan uit 1786 van de stad en markiezaat van Deinze door J. Van Maldeghem (bron: cartesius.be)	28
Figuur 21: Detail van topografische plan uit 1786 van de stad en markiezaat van Deinze door J. Van Maldeghem met schets van plangebied (bron: cartesius.be)	28
Figuur 22: Uitsnede uit de Villaret kaart (1745-1748) (bron: ONROEREND ERFGOED & AGIV, 2017).	29
Figuur 23: Kaart van Ferraris (1771-1777) met projectie van het projectgebied (bron: KBR & AGIV, 2010).	30
Figuur 24 Atlas der Buurtwegen (1841) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV, Provincie Oost-Vlaanderen).	31

Figuur 25 Kaart van Vandermaelen (1846-1854) met projectie van het plangebied (bron: KBR & AGIV, 2018).	31
Figuur 26 Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2010).	32
Figuur 27: Luchtfoto uit 1979-1990 met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015b).	33
Figuur 28: Luchtfoto 2000-2003 met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015b).	33